

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodnicząca: SSA Urszula Iwanowska

Sędziowie: SA Zofia Rybicka-Szkibiel

del. SO Beata Górka (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 29 lipca 2013 r., na posiedzeniu niejawnym,

sprawy z odwołania H. S.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o podleganie obowiązkowi ubezpieczenia społecznego rolników ,

na skutek zażalenia ubezpieczonego na postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 marca 2013 r., sygn. akt VI U 1717/11,

postanawia: oddalić zażalenie.

SSA Zofia Rybicka-Szkibiel SSA Urszula Iwanowska del. SSO Beata Górka

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 marca 2013r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił wnioski H. S. o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 4 stycznia 2012r. i odrzucił apelację wniesioną w dniu 20 sierpnia 2012r.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Decyzją Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 28 czerwca 2011r. stwierdzono ustanie ubezpieczenia społecznego rolników wobec H. S. od 1 czerwca 2011r. w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego, macierzyńskiego i emerytalno-rentowego.

Na skutek odwołania H. S. od ww. decyzji, złożonego dnia 4 sierpnia 2011r., Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem wydanym 4 stycznia 2012 r. odwołanie ubezpieczonego oddalił. Podczas ogłaszania wyroku ubezpieczony był obecny.

W dniu 10 stycznia 2012r. H. S. nadał do Sądu Okręgowego w Szczecinie wniosek o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem.

W dniu 1 lutego 2012r. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o sposobie wniesienia apelacji odebrała bratowa wnioskodawcy M. S. (k.40).

W dniu 28 lutego 2012r. H. S. wystosował apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 4 stycznia 2012r. Apelacja ta wpłynęła do sądu w dniu 1 marca 2012 r..

Postanowieniem tegoż sądu wydanym 2 kwietnia 2012r. apelacja H. S. została na podstawie art. 370 kpc odrzucona, ze względu na wniesienie jej niemal dwa tygodnie po upływie ustawowego terminu do jej wniesienia.

W dniu 21 czerwca 2012r. do Sądu Okręgowego w Szczecinie wpłynął wniosek H. S. „o ustalenie nowego terminu do złożenia apelacji od wyroku o sygn.. akt: VII U 1717/1, który jest uzasadniony zaświadczeniami z dn. 17.01.2012r. i z dn. 26.03.2012r.”.

W dniu 18 lipca 2012r. H. S. odebrał osobiście zobowiązanie do usunięcia braków formalnych wniosku o przywrócenie terminu do złożenia apelacji poprzez uzasadnienie wniosku o przywrócenie terminu tj. wskazanie, dlaczego nie złożył apelacji w terminie 14 dni, wskazanie, kiedy ustala przyczyna uchybienia terminu, złożenie odpisu wniosku o przywrócenie terminu wraz z załącznikami oraz do złożenia do Sądu Okręgowego w Szczecinie apelacji od wyroku Sądu zawierającej wskazanie wniosków apelacji (czy domaga się uchylenia wyroku Sądu Okręgowego przez Sąd II instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie, czy też domaga się zmiany wyroku przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie z podaniem, na czym dokładnie zmiana ta ma polegać). Równocześnie H. S. został zobowiązany do wskazania zarzutów apelacji i ich uzasadnienia z powołaniem dowodów na poparcie swoich twierdzeń oraz do uiszczenia opłaty sądowej od apelacji w kwocie 30,00 zł.

H. S. nie odpowiedział na ww. zobowiązanie.

Zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 13 sierpnia 2012r. wniosek H. S. o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji – wobec nieusunięcia braków formalnych tego wniosku został zwrócony.

Dnia 20 sierpnia 2012r. ubezpieczony wysłał do Sądu Okręgowego w Szczecinie wniosek o przywrócenie terminu do złożenia apelacji do Sądu Apelacyjnego w Szczecinie od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 4 stycznia 2012r. o sygn. akt: VII U 1717/11. W uzasadnieniu tego wniosku ubezpieczony wskazał, że apelacja nie została złożona w terminie, gdyż w tym czasie został wezwany do wykonywania pracy na okres próbny. Apelacja została napisana 14 stycznia 2012 r., a jedynie pomyłkowo nosiła datę 14 listopada. Osoba, którą prosił o jej wysłanie, o tym zapomniała. Szukając pracy nie miał możliwości złożenia apelacji w terminie. Kolejno wnioskodawca wskazał, że sędzia J. Przybyś ukrywa, że KRUS po wyroku prawomocnym z 30 listopada 2007 r. nie przywrócił wnioskodawcy do ubezpieczenia społecznego rolników i błędnie uzasadniał wyroki. Brak ciągłości 3 lat ubezpieczenia społecznego rolników ubezpieczony uznał za świadome kłamstwo, podobnie jak fakt, że nie odwołał się on od decyzji z czerwca 2007r., a wyrok prawomocny z listopada 2007r. uchylił nie tylko tą decyzję o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników, ale również wcześniejsze decyzje o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników. Przedłożył również dwa zaświadczenia o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników z 17 stycznia 2012r. oraz z 26 marca 2012r.. Do ww. wniosku H. S. załączył również apelację datowaną na 14 sierpnia 2012 roku, w której podniósł, że ubezpieczeniu społecznemu rolników podlega ciągle od 1984 r. do 2013 r.. Zarzucił sądowi i organowi rentowemu, że kłamią odnośnie ustania ubezpieczenia społecznego rolników i wskazał, że wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w sprawie o sygn. akt: III AUa 50/10 KRUS został zobowiązany do ponownego rozpoznania jego sprawy, że SSO J. Przybyś ukierunkował zeznania wnioskodawcy, tak samo jak zrobił to w sprawie VII U 1615/09, nie dając mu się wypowiedzieć o istotnych kwestiach. Wbrew twierdzeniom sędziego o oddaleniu apelacji powoda w sprawie VII U 1615/09, przed Sądem Apelacyjnym w Szczecinie odbyły się trzy sprawy: o sygn.. akt: III AUa 119/09, w której jedna sędzia wydała wyrok, III AUa 50/10, w której wyrok i decyzje uchylono oraz III AUa 760/10, w której trzech sędziów wydało wyrok na korzyść wnioskodawcy. Ponadto wskazał, że w decyzji Urzędu Skarbowego w K. podano podstawę prawną, na której ustalono wysokość corocznego podatku. Nadto, zaświadczenie nr (...) stwierdza podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników, a KRUS po 14 dniach objął powoda przedmiotowym ubezpieczeniem.

W dniu 2 października 2012r. H. S. otrzymał zobowiązanie przewodniczącego do uzupełnienia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji zawartego w piśmie z 6 sierpnia 2012r. (nadanego 20 sierpnia 2012 r.) poprzez wyjaśnienie, dlaczego apelacja nie została złożona w ustawowym terminie oraz wskazanie, kiedy ustala przyczyna uchybienia terminu – w terminie 7 dni pod rygorem przyjęcia, że nie wykazał, że wniosek został złożony w terminie i odrzucenia wniosku, a nadto do uzupełnienia braków formalnych wniosku – opłacenia apelacji (30 zł), wskazania

wniosków apelacji, tj. podania, czy powód domaga się uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, czy też domaga się zmiany wyroku przez Sąd II instancji z podaniem, na czym dokładnie zmiana ta ma polegać – także w terminie 7 dni, pod rygorem zwrotu wniosku o przywrócenie terminu.

Pismem z dnia 9 października 2012 r. (data nadania) H. S. wskazał, że apelacji nie złożył w terminie, gdyż jeździł w tym czasie na rozmowy o pracę. Apelacja ta jest zasadna, gdyż istniała u wnioskodawcy ciągłość ubezpieczenia społecznego rolników, ustawa wyraźnie reguluje, że wystarczające dla podlegania temu ubezpieczeniu jest posiadanie 1ha ziemi przeliczeniowej w dzierżawie lub na własność. Podkreślił, że nieprzerwanie od 1984 roku podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników. Wniósł o uchylenie wyroku wydanego w sprawie o sygn. akt: VII U 1717/11 przez Sąd Okręgowy w Szczecinie i ustalenie, że ma ciągłość ubezpieczenia społecznego rolników od 1984 roku do dzisiaj.

Na posiedzeniu jawnym w dniu 27 marca 2013r. powód H. S. podtrzymał swój wniosek o przywrócenie terminu wskazując, że w styczniu 2012r. podjął pracę za granicą – w W.. Apelację napisał przed wyjazdem i upoważnił bratową do odbioru korespondencji. Kiedy odebrała ona wyrok wraz z uzasadnieniem, poinformowała ubezpieczonego o jego treści telefonicznie. Po powrocie z W. ubezpieczony wysłał apelację, jak tylko zorientował się, że brat jej nie wysłał. Przyznał, że mogło minąć 19 dni pomiędzy odrzuceniem apelacji a złożeniem wniosku o przywrócenie terminu do jej wniesienia. Podniósł, że ma owrzodzenie na nogach i czasami nie może chodzić. Nie był w stanie wskazać terminu, w którym bratowa powiedziała mu, że jego brat nie będzie załatwiał za niego spraw, bo podjął pracę. Braków formalnych wniosku nie uzupełnił, bo uznał, że nic nie uzyska, ale potem złożył drugi wniosek, gdyż wznowił prowadzenie działalności, a KRUS ponownie wydał decyzję, że nie podlega on ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Mając na względzie treść przepisu art. 167 i 168 §1 kpc Sąd Okręgowy wskazał, iż czynność procesowa podjęta przez stronę po upływie terminu jest bezskuteczna. Jeżeli strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy, Sąd na jej wniosek postanowi przywrócenie terminu. Przepis art. 169 § 1-3 kpc wskazuje, że pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu wnosi się do Sądu, w którym czynność miała być dokonana, w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu. W piśmie tym należy uprawdopodobnić okoliczności uzasadniające wniosek. Równocześnie z wnioskiem strona powinna dokonać czynności procesowej.

Zważywszy na to, że ubezpieczony pismem z 6 sierpnia 2012 roku złożył nowy wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji, równocześnie składając wraz z wnioskiem apelację, zadaniem Sądu Okręgowego było rozstrzygnięcie o zasadności wniosku H. S..

Sąd merita wskazał, że obowiązkiem strony jest uprawdopodobnienie, że nie ponosi ona winy w uchybieniu terminowi. Szczególnego zatem rozważenia wymagała okoliczność, czy ubezpieczony nie dotrzymał terminu do złożenia apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 4 stycznia 2012 roku bez swojej winy.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji w niniejszej sprawie przesłanki takie nie występują. Sąd uznał przy tym, że kryterium oceny winy jako przesłanki zasadności wniosku o przywrócenie terminu wiąże się z obowiązkiem strony do szczególnej staranności przy dokonywaniu czynności procesowej. Zważył przy tym, iż w przepisie art. 168 §1 kpc posłużono się pojęciem winy w ten sposób, że każdy stopień zawinienia strony w uchybieniu terminu uniemożliwia przywrócenie go. W przedmiotowej sprawie winę strony, zdaniem Sądu Okręgowego, można określić jako niedbalstwo, nie dołożyła ona bowiem należytej staranności przy wykonywaniu swoich powinności. W okolicznościach sprawy, Sąd ten, nie doszukał się żadnego faktu, który usprawiedliwiałby wnioskodawcę.

Ubezpieczony, w ocenie Sądu Okręgowego, nie wskazał na jakiegokolwiek przyczyny opóźnienia, które nie leżałyby po jego stronie. W piśmie z 8 października 2012 roku (wpływ 11 października 2012 roku) podał jedynie, że nie wysłał apelacji w terminie, gdyż poszukiwał w tym czasie pracy. Przesłuchany w dniu 27 marca 2013 roku opisał zaś, że apelację napisał przed wyjazdem do pracy do W., jednak jego brat – mimo prośby ubezpieczonego, apelacji tej nie wysłał. Wskazał również na owrzodzenia utrudniające poruszanie się oraz odmowę pomocy ze strony bratowej, a wreszcie na brak wiary w powodzenie wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji.

Sąd pierwszej instancji, nie mając wątpliwości co do prawdziwości powyższych stwierdzeń wnioskodawcy, za oczywiste uznał, że H. S. nie udowodnił, by powyższe okoliczności stanowiły przeszkodę wniesienia przez niego apelacji w ustawowym terminie.

Okresowa nieobecność ubezpieczonego w kraju i powierzenie członkom jego rodziny wysłania apelacji nie mogą prowadzić do uznania, że niewniesienie apelacji w terminie było od wnioskodawcy niezależne.

Sąd Okręgowy podkreślił, że strona zawiadamiana jest o terminie rozprawy po to, by mogła w niej uczestniczyć, a tym samym by mogła między innymi wysłuchać treści wydanego w sprawie wyroku i ustnych motywów rozstrzygnięcia oraz koniecznych dla postępowania odwoławczego pouczeń. H. S. z możliwości tej skorzystał i był obecny przy ogłaszaniu wydawanego w przedmiotowej sprawie wyroku. Niewątpliwie jest, w ocenie Sądu pierwszej instancji, że po ogłoszeniu treści wyroku został pouczony o sposobie i terminie wniesienia apelacji. Miał on zatem pełną świadomość zarówno treści niekorzystnego dla niego orzeczenia, jak i drogi odwołania się od przedmiotowego wyroku. Znając jego treść mógł nie tylko sporządzić apelację, ale również przesłać ją do Sądu bez oczekiwania na doręczenie uzasadnienia wydanego w sprawie wyroku. O możliwości tej został zresztą pouczony przy ogłaszaniu orzeczenia.

Sąd Okręgowy wskazał, że nie istnieją żadne prawne ani faktyczne przeszkody, by apelację nadać do tutejszego sądu z terenu innego państwa. Ubezpieczony nie był zatem zmuszony do korzystania przy tej czynności z pomocy innych osób. Zważywszy na to, że choroba nóg nie była przeszkodą do wyjazdu do pracy w W., w ocenie Sądu nie mogła stanowić także wiarygodnej przyczyny trudności w nadaniu pisma dotyczącego istotnych życiowych spraw wnioskodawcy.

Podkreślając, że to powód winien dopilnować, by osoby, którym powierzył wysłanie apelacji, zadośćuczyniły jego prośbie w odpowiednim terminie, trzeba podkreślić, że w świetle ugruntowanego stanowiska orzecznictwa, strona w każdej sytuacji obowiązana jest do dołożenia należytej staranności człowieka przejawiającego dbałość o swe własne, życiowo ważne sprawy. Zdaniem Sądu Okręgowego, wnioskodawca staranności takiej nie dochował. H. S., znając treść wydanego w sprawie wyroku oraz właściwy do wniesienia apelacji wprost termin, nie podjął wszystkich wymaganych w takiej sytuacji działań zmierzających do skutecznego wniesienia apelacji od niekorzystnego dlań rozstrzygnięcia.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że wyłącznie po stronie wnioskodawcy ciąży odpowiedzialność za to, iż nie złożył on apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 4 stycznia 2012 roku w ustawowym terminie. Dlatego, Sąd na podstawie art. 168 §1 kpc oddalił wniosek H. S. o przywrócenie terminu do złożenia apelacji od ww. wyroku.

Kolejno wskazał, że H. S. równocześnie z oddalonym z ww. powodów wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia apelacji wniósł także samą apelację.

W myśl art. 167 kpc czynność procesowa podjęta przez stronę po upływie terminu jest bezskuteczna. Zgodnie z treścią przepisu art. 369 §1 i 2 k.p.c. apelację wnosi się do Sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem. Jeżeli strona nie zażądała uzasadnienia wyroku w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji, termin do wniesienia apelacji biegnie od dnia, w którym upłynął termin do żądania uzasadnienia.

Skoro w niniejszej sprawie wyrok został ogłoszony dnia 4 stycznia 2012 roku, wnioskodawca winien albo złożyć apelację bez oczekiwania na doręczenie pisemnego uzasadnienia wyroku do dnia 25 stycznia 2012 roku, albo też wnieść apelację w dwutygodniowym terminie od doręczenia mu tegoż uzasadnienia, tj. do dnia 15 lutego 2012 roku (odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczono wnioskodawcy 1 lutego 2012 roku).

Skutkiem wniesienia apelacji po upływie przepisanej terminu, stosownie do art. 370 kpc jest obowiązek odrzucenia tej apelacji na posiedzeniu niejawnym przez Sąd pierwszej instancji. W niniejszej sprawie apelacja wnioskodawcy wniesiona została z przekroczeniem ustawowego terminu do jej wniesienia, a wniosek o przywrócenie terminu do jej wniesienia został z przyczyn wskazanych wyżej oddalony.

W świetle powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 168 §1 kpc oddalił wniosek o przywrócenie terminu do złożenia apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie wydanego w dniu 4 stycznia 2012 roku oraz na podstawie art. 370 kpc apelację H. S. odrzucił.

Z powyższym postanowieniem Sądu Okręgowego nie zgodził się H. S., który w złożonym zażaleniu podniósł, zarzuty co do rozstrzygnięcia zapadłego w sprawie o sygn. VII U 1615/09 i III A Ua 50/10. Uzasadnienie wniesionego zażalenia nie zawiera ustosunkowania do okoliczności podniesionych w treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia. Tak podnosząc, skarżący wniósł o uchylenie postanowienia o oddaleniu wniosku do wniesienia apelacji i wniesienia nowej apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 4 stycznia 2012r.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Zażalenie ubezpieczonego okazało się bezzasadne.

Zgodnie z treścią art. 369 § 1 i 2 k.p.c., apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem, a jeżeli strona nie zażądała uzasadnienia wyroku w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji, termin do wniesienia apelacji biegnie od dnia, w którym upłynął termin do żądania uzasadnienia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, zbieżnej z oceną sądu pierwszej instancji, wskazane ustalenia świadczą o uchybieniu przez wnioskodawcę terminowi do wniesienia apelacji.

W sytuacji, gdy wyrok w sprawie został wydany w dniu 4 stycznia 2012 r., ubezpieczony żądał sporządzenia i doręczenia jego odpisu wraz z uzasadnieniem, to jak słusznie podnosi Sąd Okręgowy wnioskodawca mógł złożyć apelację bez oczekiwania na doręczenie pisemnego uzasadnienia wyroku do dnia 25 stycznia 2012r., albo też wnieść apelację w terminie dwutygodniowym od 1 lutego 2012r. (data doręczenia pisemnego uzasadnienia) tj. do dnia 15 lutego 2012r. Przy czym, należy podkreślić, że termin do wniesienia apelacji jest terminem ustawowym i nie może być dowolnie przez strony przedłużany czy skracany. Natomiast strona, która mu uchybiła może domagać się jego przywrócenia (por. teza 2 postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2009 r., II PZ 18/09, Lex nr 574536).

Stosownie do treści art. 370 k.p.c. sąd pierwszej instancji odrzuci na posiedzeniu niejawnym apelację wniesioną po upływie przepisane terminu lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację, której braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie.

Mając na uwadze powyższe, skoro H. S. złożył apelację dopiero w dniu 20 sierpnia 2012 r., tj. ponad 7 miesięcy po upływie ustawowego terminu to Sąd Okręgowy prawidłowo odrzucił ją na podstawie art. 370 k.p.c.

Zarzut skarżącego, że wyjechał za granicę, że brat i bratowa odmówili mu pomocy oraz przywoływane problemy zdrowotne, zostały słusznie uznane przez Sąd Okręgowy za nie mające znaczenia dla uznania, że ubezpieczony uchybił ustawowemu terminowi do wniesienia apelacji oraz uwzględnienia wniosku o przywrócenie terminu. Podkreślenia wymaga również to, że żaden z podniesionych w zażaleniu argumentów nie odnosi się do istoty prezentowanych przez Sąd Okręgowy argumentów w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. W ocenie Sądu Apelacyjnego, stanowisko Sądu Okręgowego zasługuje na aprobatę w całej rozciągłości, a treść zażalenia nie ma żadnego wpływu na ocenę powyższych ustaleń.

Uwzględniając powyższe Sąd Apelacyjny uznał, że zażalenie jest nieuzasadnione i na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 385 k.p.c., oddalił je w całości.

SSA Zofia Rybicka-Szkibiel SSA Urszula Iwanowska del. SSO Beata Górska